

Радченко М. С.

Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара (Україна)

СУТНІСТЬ УПРАВЛІННЯ ОПЕРАЦІЙНИМИ ВИТРАТАМИ ПІДПРИЄМСТВА

На сучасному етапі розвитку, виробниче підприємство – це багатокомпонентне, багаторівневе ціле, яке включає в себе навколишнє середовище, інформаційні потоки, комунікаційні процеси, знання, технології, засоби виробництва, матеріальні ресурси, трудові ресурси тощо. В процесі своєї «життєдіяльності» підприємство постійно має комунікації із зовнішнім середовищем (відносини з постачальниками, замовниками, споживачами, конкурентами тощо), забезпечуючи цим своє функціонування. Зовнішні ресурси ж завжди обмежені, через що підприємству доводиться знаходити різні способи для вирішення цієї проблеми, освоювати нові методи, способи і інструменти управління.

Беручи до уваги, що основною метою підприємства є отримання максимального прибутку, а також закріплення позицій на ринку, то успіх в стратегічній перспективі буде полягати, в першу чергу, в ретельному аналізі його внутрішнього середовища, тобто виявлення слабких і сильних сторін фірми. З огляду на дані умови, щоб зберегти конкурентоспроможність, підприємства переходять до більш жорсткого контролю стану і використання наявних ресурсів за рахунок управління операційними витратами.

В сучасних умовах менеджмент вищої ланки управління виробничим підприємством щоденно приймає різноманітні управлінські рішення, які стосуються цін, операційних витрат, обсягів та структури реалізації продукції, що в кінцевому підсумку впливає на фінансовий результат даного суб'єкта господарювання [1].

Управління операційними витратами – це ефективна економія ресурсів та максимізована від них віддача. Тому витрати або економічні витрати (як базова категорія економічної науки і бізнесу) необхідно аналізувати з позиції чітких

методологічних орієнтирів, які б підказували дослідникам найкоротший шлях до істини, а в прагматичному плані сприяли їх оптимізації. Таким чином, для того щоб ефективно управляти витратами на підприємстві, потрібно організувати систему, яка буде містити в собі сукупність елементів і процесів управління витратами з характерними для них функціями і зв'язками. Система управління витратами має бути націлена на досягнення цілей, поставлених перед підприємством. Отже, забезпечення дієвості системи управління витратами досягається шляхом підвищення діяльності підприємства за допомогою здійснення комплексу заходів щодо оптимізації витрат.

Мета управління операційними витратами – це зниження або оптимізація витрат на одиницю виготовленої продукції, зростання рентабельності господарської діяльності підприємства, мінімізація співвідношення витрати-дохід, оптимізація структури витрат та рівня ризику господарської діяльності [3]. Управління витратами вимагає системного підходу до їх вивчення, метою якого є оптимальне використання ресурсів, що споживаються, і забезпечення росту ефективності виробництва. Налагоджена система управління витратами сприятиме підвищенню ефективності господарської діяльності, збільшенню надходження доходів та чистого прибутку підприємства, фінансовій стабільності і зайняттю підприємством вигідних позицій серед конкурентів.

Основними завданнями ефективною системи управління операційними витратами підприємства є:

- 1) створення стратегії управління витратами підприємства;
- 2) розробка організаційної структури підприємства, що забезпечуватиме прийняття та впровадження управлінських рішень з менеджменту витрат;
- 3) існування ефективного інформаційного забезпечення управління операційними витратами, узагальнення зовнішніх і внутрішніх шляхів надходження інформації;
- 4) управлінський облік та аналіз операційних витрат за їх обсягом, видами, динамікою, структурою, центрами витрат і відповідальності тощо;

5) прогнозування, планування, нормування і бюджетування операційних витрат враховуючи стратегічні, поточні і оперативні прогнози, плани та бюджети, встановлені норми і нормативи витрат;

6) своєчасне виявлення змін динаміки, обсягів та питомої ваги складових операційних витрат, що припадають на загальний обсяг виробництва та в розрахунку на одиницю продукції;

7) пошук та пропозиції щодо впровадження системи економії ресурсів та оптимізації витрат;

8) ефективне стимулювання працівників підприємства до зменшення операційних витрат;

9) проведення ефективного контролю, регулювання, аудиту і моніторингу витрат [2].

Отже, можна стверджувати, що концепція управління операційними витратами – це основна ідея, яка є рушійною силою впровадження та реалізації управлінських рішень стосовно витрат, забезпечення економного та раціонального використання ресурсів та власного капіталу підприємства, що відповідатиме стратегічним та поточним цілям його розвитку.

Список використаних джерел:

1. Хаджинова О. В. Теоретичні засади управління витратами в системі забезпечення якості продукції підприємства [Електронний ресурс] / О. В. Хаджинова // Економіка і організація управління. – 2017. – Вип. 4. – С. 27-35. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/eiou_2017_4_5.
2. Хачатурян Б. О. Науково-теоретичні засади управління витратами у створенні цінових конкурентних переваг [Електронний ресурс] / Б. О. Хачатурян // Актуальні проблеми інноваційної економіки. – 2018. – № 4. – С. 16-21. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/apie_2018_4_5.
3. Чуприна Л. В. Управління витратами підприємства як основа підвищення його рентабельності [Електронний ресурс] / Л. В. Чуприна, Ю. Ю. Лобанова // Економіка. Фінанси. Право. – 2018. – № 4(1). – С. 8-11.